

**ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ»**

**Практичні заняття, годин – 60
Викладач – Музика Ю.О.**

Обсяг в годинах	Тема та стислий зміст практичних занять	Мета роботи
4	Заняття 1-2. Вступ до вікової та педагогічної психології. Виділити предмет і завдання вікової психології; проаналізувати зв'язок між розділами вікової психології; схарактеризувати зміст поняття «дитинство».	Зрозуміти предмет і завдання вікової та педагогічної психології, проаналізувати особливості її розвитку у вітчизняній та зарубіжній науці.
4	Заняття 3-4. Вікові кризи: загальна характеристика та ознаки. Проаналізувати ситуації щодо особливостей проявлення криз та шляхи психолого-педагогічної підтримки.	Визначити заходи психолого-педагогічної підтримки в різних кризових ситуаціях.
4	Заняття 5-6. Особливості внутрішньоутробного розвитку дитини Визначити ознаки розвитку у різні пренатальні періоди. Шкала Апгар.	Усвідомити вимоги щодо пренатальної культури батьків.
4	Заняття 7-8. Психічний розвиток дитини у дошкільному віці. Схарактеризувати складові та етапи психічного розвитку дитини у дошкільному віці.	Сформувати уявлення про основні психологічні новоутворення психічного розвитку у дошкільному віці.
4	Заняття 9-10. Психогенна шкільна дезадаптація, її причини, та ознаки. Схарактеризувати та класифікувати поняття «важких» (дезадаптованих) дітей. Розглянути основні напрями роботи дезадаптованими дітьми різних вікових груп.	Ознайомити зі специфікою роботи з різними категоріями важких дітей.
4	Заняття 11-12. Загальна характеристика підліткового віку, особливості соціально-психологічної ситуації розвитку у цьому віці Сформулюйте типові зовнішні та внутрішні протиріччя підліткового віку. В груповій роботі класти психологічний портрет підлітка.	Ознайомити з основними особливостями підліткового віку.
4	Заняття 13-14. Криза підліткового віку: причини її виникнення. В рольовій грі продемонструвати моделі поведінки підлітка в кризовий період та проаналізувати шляхи його подолання.	Навчити аналізувати умови кризового характеру переходу до статусу дорослої людини в підлітковому віці та формувати заходи корекції поведінки підлітка.
4	Заняття 15-16. Психічні особливості юнацького віку. Виділити особливості розвитку особистості в юнацькому віці, схарактеризувати особливості особистості юнаків «групи ризику».	Ознайомити з основними особливостями юнацького віку.
4	Заняття 17-18. Акмеологічний період розвитку. Виділити уявлення про когнітивний розвиток в різні періоди дорослості, професійному циклі дорослої людини, розглянути сім'ю як вадливий контекст розвитку дорослих, розкрити особливості вікових кризисів в різні періоди	Ознайомити з основними особливостями періоду дорослі.

	дорослості.	
4	Заняття 19-20. Проблеми геронтогенезу. Розглянути потенціали та резерви розвитку людини. Скласти блок-схему психологічних проблем в період старіння.	Визначити особливості періоду старості та їх вплив на психологічні новоутворення.
4	Заняття 21-22. Предмет, завдання і методи педагогічної психології. Психолого-педагогічна характеристика особистості дитини, класного колективу як комплексний метод дослідження в педагогічній психології. Визначення загального рівня товарищескості (за В.Ф. Ряховським)	Розкрити сутність предмета педагогічної психології, його специфіку, відмінності від предмета вікової психології. Зупинитися на методах дослідження предмета педагогічної психології, показавши їх особливі характеристики: комплексність і безпосередня включеність в педагогічний процес.
4	Заняття 23-24 Теоретичні питання психології виховання. Виконання вправо «Самооцінка особистості», «Мотиви наших вчинків», Підготовка усного повідомлення на тему: «Традиції виховання на Русі. Народна педагогіка».	Усвідомити що, розвиток особистості протікає як процес соціалізації індивіда, розкрити психологічні аспекти морального виховання особистості., Охарактеризувати категорію «вихованість».
4	Заняття 25-26. Виховання дитини в сім'ї. Проаналізувати особливості сімейного виховання на прикладі опитувальника "Аналіз сімейного виховання", охарактеризувати зміст здорових сімейних відносин і скласти пам'ятку батькам для самоаналізу.	Показати мінливу роль сім'ї і школи у міру дорослішання дитини - підлітка - юнака, який змінюється характер зв'язку «сім'я і школа», на стратегіях сімейного виховання, вказати змістовні аспекти типів неправильного сімейного виховання, зробити спробу «вивести» модель здорових сімейних відносин.
4	Заняття 27-28. Сучасні концепції навчання. Учень як суб'єкт навчальної діяльності. Характеристика основні концепції навчання в текстовій таблиці за планом: назва, автори, дата виникнення, сутність, основні переваги та недоліки (традиційне навчання, проблемне навчання, програмоване навчання, алгоритмізація навчання, теорія поетапного формування розумових дій П. Я. Гальперіна, теорії розвиваючого навчання, концепція В.В. Давидова і Д. Б. Ельконіна, дидактико-методична система Л. В. Занкова).	Загальна характеристика процесу навчання. Вивчення особистісної та діяльнісної компоненти в особистісно-діяльнісного підходу. З'ясування студентами призначення психологічного аналізу уроку.
4	Заняття 29-30. Педагог як суб'єкт педагогічної діяльності, професійна компетентність і психологічна культура вчителя. Педагогічне спілкування в конфліктних ситуаціях. Обговорення типових педагогічних помилок в наведених ситуаціях за планом. Аналіз визначення культури, дане в філософських, педагогічних, психологічних словниках. Що включається в	Розкриття сутності понять «професійна компетентність». Прояснення сутності та специфіки педагогічних конфліктів, відпрацювання алгоритму розв'язання конфлікту.

	поняття «психологічна культура педагога»? Складання карток-коротких біографічних відомостей про видатних зарубіжних та вітчизняних психологів.	
--	---	--

**ПЛАН
ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ»**

**практичні заняття, годин – 30
Викладач – Музика Ю.О.**

Обсяг в годинах	Назва та стислий зміст лабораторного заняття	Мета роботи
4	Заняття 1-2. Періодизація вікового розвитку, різні підходи до проблеми. Провести «рефлексивний історико-рольовий тренінг». Довести певну теорію психічного розвитку людини протягом її життя.	Вивчити, розвинути розуміння та вміння застосовувати психолого-педагогічний досвід відомих науковців психологів й педагогів різних часових вимірів щодо процесу розвитку психіки людини.
4	Заняття 3-4. Методи дослідження вікової психології. Проаналізувати дитячі малюнки й зробити інтерпретацію (тести «Малюнок сім'ї» та «Дом, дерево, людина»)	Опанувати послідовністю проведення методу вивчення «продуктів діяльності дітей».
4	Заняття 5-6. Розвиток пізнавальних процесів. Особливості мови дитини. Скласти "карту психофізичного розвитку дитини першого року життя".	Ознайомитись з особливостями психічного розвитку дитини в першій рік життя.
4	Заняття 7-8. Проблема психологічної готовності дитини до школи. Перерахуйте основні компоненти готовності дитини до школи та оформити їх у схематичну таблицю. До кожного компонента добрати методику діагностики. Апробувати орієнтовний тест шкільної зрілості Я Йирасека-А. Керна.	Ознайомити з основними компонентами готовності дитини до школи. Скласти пакет методик для діагностики психологічної готовності дитини до школи.
2	Заняття 9. Акцентуації характеру у підлітків. Опрацювати тест «Акцентуованих особистостей» К. Леонгарда. Скласти психолого-педагогічні рекомендації до кожного типу акцентуації.	Ознайомитись з особливостями характеру учнів з метою ефективного виховання в умовах навчання и праці.
4	Заняття 10-11. Формування життєвих планів та професійних інтересів в підлітковому та юнацькому віці. Опрацювати методику визначення професійної спрямованості Д.Голланда та ДДО. Розробити рекомендації до кожного типу особистості.	Ознайомити з особливостями профорієнтаційної роботи з учнями старших класів.
4	Заняття 12-13. Особливості психології періоду дорослості. Спрогнозувати поведінку чоловіка та жінки в кризових ситуаціях та визначити засоби підтримки.	Усвідомлення особливостей та відмінностей психічного розвитку у чоловіків та жінок.
4	Заняття 14-15. Психологічні основи навчання та виховання в різні вікові періоди.	З'ясувати предмет і завдання психології навчання та виховання.

	Характеристика чинників ефективності виховної роботи. Розв'язання психолого-педагогічних ситуацій.	Ознайомитись з структурними складовими та основними вимогами до особистості педагога.
--	--	---